

KARANLIĞIN AYAK SESLERİ

Elektrik Mühendisi Prof. Dr. Osman SEVAİOĞLU
ODTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü

2008 sonuna doğru yaklaştıkça karşımızda tüm arsızlığı ile sırtan acı gerçek giderek belirginleşiyor, karanlığın ayak sesleri giderek yaklaşıyor.

Yapılan basit hesaplar, arz ve talebin 2008 sonlarında arzın % 24 yedek ile yürütüldüğü kabulü ile yaklaşık olarak 30.000 MW puant düzeyinde birbiri ile buluştuğunu göstermektedir. % 70'i 15 ilâ 30 yaş arasında olan bu sistemin % 24'ün altında bir yedek ile sistemin yürütülemeyeceğini bu işin içinde olanlar çok iyi bilmektedirler. Bilmeyenler ve statünün devamından fayda umanların ise bu seslere karşı umursamazlıklarını ve uyarılara karşı "Felaket Tellallığı" ithamlarını sürdürmeye devam etmektedirler.

Kamu termik santrallarının acil yenilenme ihtiyacı tablo 1'de açıkça görülmektedir. Grafikte ayrı durumda olan kısım 0-15 yaşında olan genç santralları, diğeri ise nispeten daha yaşlı, eskimeye yüz tutmuş santralları göstermektedir.

Kamu termik santrallarının "yaşlılığı"nın üretimde yol açtığı "kapasite düşüklüğü" ve benzer özelliklerde bir İHD ile devredilmiş santralın kapasite oranları tablo 1'de görülmektedir.

Yıllar	Kamu Linyit	İHD Linyit
2002	63,0	102,2
2003	50,7	105,6
2004	46,8	96,1
2005	52,7	100,7
2006	50,8	100,7
Ortalama	52,8	101,1

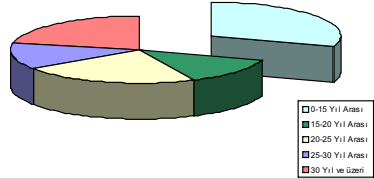
2002-2006 yılları arasında kamu linyit santrallarında görülen kapasite kullanım düşüklüğü makina parkının teknolojisinin eskimişliği, performans düşüklüğü, parça eksikliği, yani yatırım ihtiyacı gibi nedenler dışında başka hiçbir şekilde açıklanamaz. Bu santrallar için kömürün kalorifik değeri düşüklüğü, kül ve çevre sorunları gibi gerekçeleri öne sürenler, İHD ile serbestleştirilen benzer özelliklere sahip bir santralın bugün nasıl olup da % 101,1 gibi yüksek bir ortalama kapasite ile çalışabildiğini açıklamak zorundadır.

Karanlığın ayak sesleri giderek yaklaşıyor. Kamu termik santrallarının karşımızda apaçık duran kapasite verim düşüklüğü ile acil olarak ilgilenecek ve çözüme yönelik proje ve yatırımlara yönelinilecek yerde bor, hidrojen, nükleer enerji gibi kısa vadede hiçbir anlamı olmayan konularla büyük otellerde, göl kenarlarında

gündem dolduruluyor. Dağların, taşların, toprağımızın altı linyit dolu iken, İstanbul'daki sergilerde mobil santral şirketlerine "Bize teklif verin" denilebiliyor.

"Karanlık"tan sadece "kesinti"yi anlamak cehalettir. "Pahalı elektrik" de aslında karanlığın daniskasıdır. Hiç kimse, "2008 sonunda kurulu güç talebi karşılamayacaktır" şeklinde bir iddiayı öne sürüyor değildir. "Getirin kardeşim şu mobilleri, gaz türbinlerini, çalıştırın, inanmayın bu felaket tellallarına. İşte size elektrik" diyerek, yakıtı pahalı olduğu için veya hurdaya çıktığı için oraya buraya atılmış, devre dışı olmuş santralları devreye almak, hiç de marifet değildir. Asıl marifet, sanayinin kapılarda köle olduğu "ucuz elektriği üretebilmek"tir.

Grafik 1

Tablo 2

Santralın Yaşı (Yıl)	Kurulu Güç (MW)	Oran (%)
0-15 Yıl Arası	4030	30,37
15-20 Yıl Arası	1690	12,74
20-25 Yıl Arası	2930	22,08
25-30 Yıl Arası	1690	12,74
30 Yıl ve üzeri	2930	22,08
Toplam	13270	100,00